

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD (Bölümü)
Siyaset Bilimi Yüksek Lisans Programı

“Sosyoloji Yaşamdır: Yaşamın anlaşılması, tasarlanması ve geleceğin şekillendirilmesidir” Ali ÇAĞLAR

“The sociologist is a person who endlessly, shamelessly and intensively interested in the doings of people” Peter BERGER

“Bilim insanı, her zaman, her yerde ve herkesten öğreneceği bir şeyler olduğunun bilincinde olan kişidir” Ali ÇAĞLAR

“Uygar olmak; doğayı bütün canlılarıyla birlikte kabullenmek, sevmek ve korumakla başlar” Ali ÇAĞLAR

“Okumak insanlaştırır” Ali ÇAĞLAR

Ders Adı: KAY 680 – UZLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

Dönem: 2024 Akademik Yılı Bahar Dönemi

Ders Sorumlusu: Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR

Açıklama: Dönem boyunca işlenecek ders konuları, tartışma başlıkları ve yararlanılacak kaynaklardan bazıları aşağıda verilmiştir. Öğrenci, önerilen kaynaklarla sınırlı değildir. Asıl olan konu başlıkları ve tartışma noktalarıdır. Derse devam zorunludur. Üst üste 2 hafta veya dönem boyunca toplamda 4 hafta derse devam etmeyen öğrenci bu dersten başarısız sayılır. Her öğrencinin derse hazırlanarak; verilen makale-kitap-kitap bölümünü okumuş olarak gelmesi ve tartışmalara aktif olarak katılması beklenir. Ayrıca her öğrencinin önerilen konulardan birisi hakkında bir dönem ödevi hazırlaması gerekmektedir. Dönem sonu öğrenci değerlendirmesi; bir arasınav, derslerdeki tartışmalara katılım, final ödevi sunuşu ile ödev son metninden alınacak notlar ile yapılacaktır.

Dersin İşlenme Biçimi: Her öğrencinin, önceden belirtilmiş olan haftalık ders konusunu, ilgili kaynaklardan okuyarak gelmesi ve derse aktif olarak katılması beklenmektedir. Konulara hazırlanmada isim olarak herhangi bir kaynak sınırlaması yoktur. Önemli olan konuya hazırlanmış olmaktır. Ders, ders sorumlusunun inisiyatifinde öğrencilerin katılımı ve sunuşlarıyla tartışmalı bir biçimde işlenecektir.

DÖNEM PROGRAMI

KONU I: Tanışma, Ders Hakkında Öğrencilerin Bilgilendirilmesi (ders programı, dersin işlenme biçimi, ödev, sınav, değerlendirme) ve Derse Giriş.

KONU II: UZLAŞMAZLIK, ÇATIŞMA VE ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜ

- *Anlaşmazlık/Uzlaşmazlık/Çatışma Nedir?*
- *Çatışma Türleri ve Düzeyleri ve Çatışmaların Aşamaları*

KONU III: ÇATIŞMA, ÇATIŞMA İLE İLGİLİ KAVRAMLAR VE ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖR VE DEĞİŞKENLER

- *Çatışmanın Doğası ve Dinamikleri: Çatışmanın Unsurları, Çatışmanın Nedenleri, Çatışma Düzeyleri ve Çatışma Türleri, Çatışmanın Aşamaları, Çatışmanın Sonuçları*
- *Çatışma ile İlgili Diğer Kavramlar: Çatışmayı Önleme, Çatışma Yönetimi. Çatışmanın Dönüştürülmesi, Çatışmanın Durulması, Üçüncü Taraflar*
- *Çatışma-Uzlaşmazlıkların Çözümünde Etkili Olan Faktör ve Değişkenler: Kültür ve Cinsiyet Sorunu, Sosyal Kimlik ve Etnisite, Demokrasi, İnsan Hakları ve Gelişmişlik, Medya*

KONU IV: ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜNÜN TARİHSEL VE KURAMSAL ARKA PLANI

- *Çatışma Çözümü ve Barış Çalışmaları Disiplininin Tarihsel Arka Planı*
- *Çatışma Çözümü ve Çatışmalarının Kuramsal Arka Planı*

KONU V: ÇATIŞMA ANALİZİ VE ÇATIŞMA - PROBLEM ÇÖZME YAKLAŞIMLARI

- *Çatışma Analizi, Çatışma Analizinde Kullanılan Grafik Araç ve Yöntemler*
- *Problem Çözme Yaklaşımları*
- *Uluslararası Çatışma Çözümünde Müzakere Yöntemi*
- *Uluslararası Çatışma Çözümünde Arabuluculuk Yöntemi*

- Çatışma Çözümünde Toplumsal Farklılıklar, Dezavantajlı Gruplar ve Arabuluculuk

KONU VI: BÖLGESEL VE KÜRESEL UYUŞMAZLIKLARIN DİĞER BARIŞÇIL ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ

- Diplomatik Çözüm yolları
- Yargısal Çözüm Yolları,
- Uluslararası örgütlerin Devreye Girdiği Çözüm Yolları

KONU VII: ÇATIŞMA SONRASI ULUSLARARASI GÜVENLİK VE BARIŞ GÜCÜ FAALİYETLERİ

- Güvenlik Yaklaşımlarındaki Değişim
- Soğuk Savaş Sonrası Uluslararası Sistem
- Barış Gücü Faaliyetleri ve Tarihsel Seyri
- BM Kosova Misyonu (UNMIK) Örneğinde Kolluk Hizmetleri Uygulaması

ÖDEV KONULARI:

- **Bir Çatışma Çözümü Aracı Olarak Şiddet İçermeyen Eylemler ve Toplumsal Olaylar: Gandhi Örneği**
- **BM'nin Çatışma Çözümündeki Yeri ve Önemi**
- **NATO ve AGİT Tarafından (Görev Yönergesi Çerçevesinde) İcra Edilen Barış Gücü Faaliyetlerinin Etkinliği**
- **Kaşmir Vakası: Hindistan – Pakistan Çatışması**
- **Filistin – İsrail Çatışması**
- **KKTC – K. Rum Yönetimi Çatışması**
- **Azerbaycan – Ermenistan Çatışması**
- **İspanya – Bask Çatışması**
- **İngiltere – IRA Çatışması**
- **Çatışma Çözümü Usulleri: Diyalog ve istişare, ombudsmanlık, tahkikat, hakemlik, kolaylaştırma, uzlaştırma, arabuluculuk, müzakere, üçüncü taraf müdahalesi, uluslararası mahkemeler**
- **NOT: Bu konular dışında öğrenciler tarafından da ödev konusu önerilebilir.**

ÖDEVE İLİŞKİN AÇIKLAMA: Her öğrencinin, ödev için, yukarıda listelenmiş olan konulardan birini her yönü ile incelemesi, tartışması, sunması ve en son, makale formatında teslim etmesi gerekmektedir.

Ödev Son Teslim Tarihi: Dönem sonuna doğru öğrencilerle birlikte belirlenecektir.

YARARLANILACAK KAYNAKLAR:

A. Temel Ders Kitabı:

Çağlar, Ali ve Mustafa Uluçakar (2022) **Uluslararası Çatışma Çözümü ve Barışın Tesisi**, Ankara: Nobel Yayınevi.

B. Yardımcı Kaynaklar:

Açık Öğretim Fakültesi Yayını No: 1517, (2012) **Çatışma Ve Stres Yönetimi-I**, <http://eogrenme.anadolu.edu.tr/eKitap/CMH201U.pdf>

Heidi, Burgess and Guy M. Burgess (1997) **Encyclopedia of Conflict Resolution**, ABC-CLIO.

Miller, Christopher E. Mary e. King (Editor) **a Glossary of Terms and Concepts in Peace and Conflict Studies**

Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall (2011) "Introduction to Conflict Resolution: Concepts and Definitions", in **Contemporary Conflict Resolution**, Vol. 3. Cambridge: Malden: Polity Press, pp.3-34.

Bercovitch, Jacob. (2009) "the Nature of Conflict and Conflict Resolution" in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, pp.1-16.

Johan, Galtung (1958), **Theories of conflict, Definitions, Dimensions, Negations, Formations** http://www.transcend.org/files/Galtung_Book_Theories_Of_Conflict_single.pdf

Swanström, Niklas and L.P. Mikael S. Weismann (2005) **Conflict, Conflict Prevention, Conflict Management and beyond: a Conceptual Exploration**, Central Asia-Caucasus Institute & Silk Road Studies Program.

- Bernard, S. Mayer (2000) **the Dynamics of Conflict Resolution: a Practitioner's Guide**, Jossey-Bass Publishers
- Hocker, Joyce L and Wilmot William W. (1995), “the Nature of Conflict”, **Interpersonal Conflict**, Madison WCB.
- Edelmans, J. R. (1993) “When Conflict Persist”, in **Interpersonal Conflict at Work**, the British Psychological Society.
- Baykal, Kazım ve Ahmet Kovancı (2008) “Yönetici ve Astlar Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözümüne Yönelik Bir Araştırma”, **Havacılık Ve Uzay Teknolojileri Dergisi** Ocak 2008 Cilt 3 Sayı 3 (21-38).
- James, A. Wall, Jr. and Ronda Roberts Callister (1995) “Conflict and its Management”, in **Journal of Management**, 25, 515.
- Bisno, Herb (1998) **A portrait of Conflict, Managing Conflict**, London Sage Pub.
- Wieviorka, Michel (2013) “Social Conflict”, in **Current Sociology**, 61, 696.
- Elridge, A. F. (1979) “Patterns of International Conflict” in **Images of Conflict**, NY: Saint Martin Press, pp: 139-169.
- Edelmans, J. R. (1993) **Causes of Interpersonal Conflict, Interpersonal Conflict at Work**, the British Psychological Society.
- Carment, David (1993) “the International Dimensions of Ethnic Conflict: Concepts, Indicators, and Theory”, in **Journal of Peace Researches**, 30, 137.
- Paul, F. Diehl (1992) “What Are They Fighting For? The Importance of Issues in International Conflict Researches”, in **Journal of Peace Research**, 29, 333.
- Blagojevic, Bojana (2009) Causes of Ethnic Conflict: A Conceptual Framework, **Journal of Global Change and Governance**, Volume III, and Number 1 Winter 2009•ISSN: 1941-8760.
- Leatherman, Janie and Raimo Väyrynen (1995) “Conflict Theory and Conflict Resolution: Directions for Collaborative Research Policy, in Cooperation and Conflict, 30-35.
- +
- Sandole, Dennis J.D. (1998) **a Comprehensive Mapping of Conflict and Conflict Resolution: a Three-Pillar Approach**, http://www.gmu.edu/programs/icar/pcs/sandole.htm#N_1_
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. 2012. “Understanding Contemporary Conflict” in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.94-123
- Mitchell, C.R. (1980) “Evaluating Conflict”, **Journal of Peace Research**, 17, 6.
- Division for Peace and Security through Development Cooperation (2006) **Manual for Conflict Analysis**, Methods Document.
- Mason, Simon and Sandra Rychard (2005) **Conflict Analysis Tools**, Swiss Agency for Development and Cooperation, Conflict Prevention and Transformation Division, <http://www.css.ethz.ch/publications/pdfs/Conflict-Analysis-Tools.pdf>
- Druckman, Daniel (1993) “an Analytical Research Agenda for Conflict and Conflict Resolution”, in **Conflict Resolution Theory and Practice: Integration and Application** (Editors: D. J. D. and Van der Merwe), Manchester University Press.
- Hill, Barbara J. (1982) “An Analysis of Conflict Resolution Techniques”, in **Journal of Conflict Resolution**, 26, 109.
- Pickering Steve (2012) “Proximity, Maps and Conflict: New Measures, New Maps and New Findings”, **Conflict Management and Peace Science**, 29, 245.
- Pearson, Tamra d’Estrée (2008) “Problem-Solving Approaches” in **the SAGE Handbook of Conflict Resolution** Jacob Bercovitch, Victor Kremenyuk and William Zartman (Editors), ISBN-10: 1412921929 | ISBN-13: 978-1412921923.
- +
- Galtung, Johan (2013) **Çatışmaları Aşarak Dönüştürmek: Çatışma Çözümüne Giriş**, Ankara: Usak Yayınları.
- Sandıklı, Atilla (2012) **Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış ve Çatışma Çözümleri**, BİLGESAM Yayınları.
- Cunningham, William G. (1998) **Theoretical Framework for Conflict Resolution**, <http://cain.ulst.ac.uk/conflict/cunningham.htm>
- Akinyoade, Demola (2012) **Theories in Peace and Conflict Research**, Peace and Conflict Studies Program Institute of African Studies University of Ibadan, https://www.academia.edu/2351030/Theories_in_Peace_and_Conflict_Research
- Burton, John W. (1993), **Conflict Resolution as a Political System**, Working Paper
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall (2011) “Origins, Foundations and Development of the Field”, in **Contemporary Conflict Resolution**, Vol. 3. Cambridge: Malden: Polity Press, pp.3-34.

- Galtung, Johan and Charles Webel (2007) **Handbook of Peace and Conflict Studies**, ISBN-10: 0415483190 | ISBN-13: 978-0415483193 | Edition: one.
- Galtung, Johan (1965) "Institutionalized Conflict Resolution: A theoretical paradigm", in **Journal of Peace Research**, 2-348
- Grewal, Baljit Singh (2003) **Johan Galtung: Positive and Negative Peace**, Auckland University of Technology
- Galtung, Johan (1987) "Only One Quarrel with Kenneth Boulding", in **Journal of Peace Research**, 24-199.
- +
- Aydın, Mustafa vd. (2012) **Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe Okumalar**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
- Yılmaz, Muzaffer Ercan Aydın (2012) "Uluslararası Çatışmalarda Üçüncü Taraf Müdahalesi: Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Barış Güçleri ve Barışın Tesisi", **Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe Seçme Makaleler**, Aydın, Mustafa vd. içinde, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Sandıklı, Atilla (2012) **Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış ve Çatışma Çözümleri**, BİLGESAM Yayınları.
- Dağcı, Kenan ve Efe Çaman **Uluslararası Çatışma Çözümleri Yaklaşımları: Müzakere ve Arabuluculuk**, <http://www.kenandagci.com/files/dagci-caman.pdf>
- Demokratik Gelişim Enstitüsü (2013) **Çatışmanın Çözümünde Sivil Toplum, Neden Sivil Toplum ve Çatışma Çözümü? Yuvarlak Masa Toplantısı**, İstanbul.
- http://www.democraticprogress.org/wp-content/uploads/2013/09/Civil-Society-Roundtable-Report-in-Turkish_PROOF1.pdf
- Oliver Ramsbotham, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Culture, Religion and Conflict Resolution" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.332-347
- Kevin, Avruch and Zheng Wang. (2005) "Culture, Apology, and International Negotiation: The Case of the Sino-U.S. "Spy Plane" Crisis," in **International Negotiation**, 10, pp.337-353.
- Stein, Janice G. (2002) "Psychological Explanations of International Conflict", in **Handbook of International Relations** (edited by Waltner Carlsnaes et al.)
- Deutsh, Morton (1991), "Subjective Features of Conflict Resolution: Psychological, Social and Cultural Influences", in **New Directions to Conflict Theory**, Wayrynen, R. (editor), London: Sage Publications.
- Avruch, Kevin** (1991) **Introduction: Culture and Conflict Resolution**, Avruch K et al (Editors), London: Greenwood Press.
- Duffey, Tamara Lee (1998), "Culture Conflict Resolution and Peacekeeping", in **Civil Wars**, Taylor Francis Online.
- Oliver, Ramsbotham, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Gender and Conflict Resolution" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.198-225.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Conflict Resolution Art and Popular Culture" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, 347-358.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Conflict Resolution, the Media and the Communications Revolution" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.359-373.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Conflict Resolution and the Ethics of Intervention" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.117-332.
- Kly, Y. N. (1997) "Social Proclivity to Conflict", in **Societal Developments and Minority Rights**, N. E. Clarity Press Inc.
- Bercovitch, Jacob. (2009) "International Conflict and Its Resolution: Moving from the Twentieth to the Twenty-first Century" in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, pp.1-16.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Preventing Violent Conflict" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge; Malden: Polity Press, pp.123-147.
- Burton, John and F. Dukes (1990) "Introduction: Resolution", in **Conflict Practices in Management, Settlement and Resolution**, New York: St. Martin Press.
- Burton, John and F. Dukes (1990) "Mediation", in **Conflict Practices in Management, Settlement and Resolution**, New York: St. Martin Press.
- Varynen, Raimo (1991) "to Settle or Transform? Perspectives on the Resolution of National and International Conflicts" in **New Directions to Conflict Theory**, Wayrynen, R. (editor), London: Sage Publications.
- Jönsson, Chrsiter (2002) "Diplomacy, Bargaining and Negotiation" in **Handbook of International Relations** (edited by Waltner Carlsnaes et al.)

- Bercovitch, Jacob (2009) "International Negotiation" in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, pp.19-33.
- Bercovitch, Jacob (2009) "Mediation and International Conflict Resolution" in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, pp.19-33.
- Khell, Theodora W. (1999) the "Dynamics of Negotiation", in **the Keys to Conflict Resolution**, N. Y: Four Walls eight Windows.
- Khell, Theodora W. (1999) "the Structure of Negotiation the Primary Technique of Conflict Resolution", in **the Keys to Conflict Resolution**, N. Y: Four Walls 8 Windows.
- Khell, Theodora W. (1999) "Five Principal Role of a Mediator", in **the Keys to Conflict Resolution**, N. Y: Four Walls eight Windows.
- Khell, Theodora W. (1999) "The Structure of Mediation", in **the Keys to Conflict Resolution**, N. Y: Four Walls eight Windows.
- Dedring, Juergen (1991) "Multilateral Aspects of Conflict Resolution", in **New Directions to Conflict Theory**, Wayrynen, R. (editor), London: Sage Publications.
- Lipsitz, Lewis and Herbert M. Kritzer (1975) Unconventional Approaches to Conflict Resolution, in **Journal of Conflict Resolution**, 19-713.
- Swanström, Niklas and L.P. Mikael S. Weissmann (2005) **Conflict, Conflict Prevention, Conflict Management and beyond: A Conceptual Exploration**, Central Asia-Caucasus Institute & Silk Road Studies Program.
- +
- Aydın, Mustafa vd. (2012) **Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe Okumalar**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
- Sandıklı, Atilla (2012) **Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış ve Çatışma Çözümleri**, BİLGESAM Yayınları.
- Levy Jack S. (2002) "War and Peace" in **Handbook of International Relations** (ed. by Waltner Carlsnaes et al.).
- Bercovitch, Jacob (2009) "Peacebuilding", in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, 169-184.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Ending Violent Conflict: Peacemaking" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge: Malden: Polity Press, pp.171-198.
- Bercovitch, Jacob (2009) "Peacekeeping" in **Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches**. Michigan: University of Michigan Press, pp.75-83.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Peacebuilding", in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge: Malden: Polity Press, pp.226-246.
- Newman, Edward and Oliver Richmond **Challenges to Peacebuilding: Managing Spoilers during Conflict Resolution**, United Nations University Press.
- Gialdy, Lilach and B. Russet (2002) "Peace Making and Conflict Resolution", in **Handbook of International Relations** (edited by Waltner Carlsnaes et al.).
- Duffey, Tamara (1998), "United Nations Peace-keeping in the Post-Cold War Era", in **Civil Wars**, Taylor Francis Online.
- Ramsbotham, Oliver, Tom Woodhouse and Hugh Miall. (2012) "Postwar Reconstruction" in **Contemporary Conflict Resolution**. Vol. 3. Cambridge: Malden: Polity Press, pp.198-225.
- Davutoğlu, Ahmet. 2013. "Turkey's Mediation: Critical Reflections from the Field," **Center for Strategic Research**, Vision Papers, No. 6.
- Dandeker, Christopher and James Gow (1997) "The Future of Peace Support Operations: Strategic Peacekeeping and Success", in **Armed Forces & Society**, 23, 327.
- Martín, Ferrándiz Francisco and Antonius C. G. M. Robben (2007) **Multidisciplinary Perspectives on Peace and Conflict Research: A View from Europe**, Universidad de Deusto.
<http://digital.csic.es/bitstream/10261/21564/3/EDENFerrandizRobbenBook07.pdf>
- Sandole, Dennis J.D. (2007) **Peace and Security in the Postmodern World**, Routledge.
- Wibke, Hansen, Oliver Ramsbotham and Tom Woodhouse (2011) **Hawks and Doves: Peacekeeping and Conflict Resolution**, http://www.berghof-handbook.net/documents/publications/hansen_et_al_handbook.pdf

Başarılı bir dönem geçirmeniz dileğiyle...